

Jaciment de Sant Salvador

Vilassar de Dalt

Ubicació

Comarca: Maresme
Lloc/Adreça: Can Boquet
Alçada: 135

Coordenades:

Latitud: 41.51608
Longitud: 2.35603
UTM Est (X): 446266
UTM Nord (Y): 4596250

Classificació

Número de fitxa 08214 - 3
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Romà Medieval Pre-romànic
Segle IIaC -X dC
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Observacions protecció: Llei del Patrimoni Cultural catala 9/1993
Número inventari Si (19678 CC.AA)
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Científic
Titularitat Privada
Titular: 002102800DF49H0001ZZ
Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dt., 20/01/2015 - 01:00

Descripció

Ermita inventariada també com a patrimoni immoble en una fitxa a part, però catalogada com a jaciment arqueològic perquè s'han documentat materials ceràmics d'època romana en la seva construcció. Orientada d'est a oest, l'ermita de Sant Salvador es troba adossada a la masia de Can Boquet, una de les masies més grans de Vilassar, amb teulada de dues aigües i carener perpendicular a la façana, en la qual destaquen el portal i els carreus de pedra que emmarquen les finestres de planta i pis. Adossada a l'edifici, doncs, l'ermita de Sant Salvador. Té un absis rectangular d'època preromànica, únic a la península ibèrica, amb 43 àmfores encastades cap per avall al canó de la volta que fan que el pes del material sigui menor. Aquest presenta una planta rectangular i es troba totalment incorporat a la masia. S'hi conserven restes de pintura mural, que consisteixen en algunes línies de color vermell que semblen esbossar un cercle amb una creu. La volta, construïda amb la tècnica de l'encanyissat, presenta les marques de l'encofrat de tipus trenat. La coberta antigament tenia dos vessants, i actualment conserva la que fou construïda l'any 1920 com a conseqüència d'una reforma.

L'obra dels murs és de reble de pedres petites i mitjanes barrejades i pastades amb calç i sorra.

Pel que fa a les obertures, al mur est es pot observar una finestra amb una petita espitllera on es poden veure les empremtes de la cintra de canyes. La finestra descriu en la seva estructura l'arc ultrapassat típic del preromànic. La forma queda dibuixada per l'efecte d'haver-se recolzat en els murs en construir-se la cintra de canyes per fer-ne l'arc. Al mur nord de l'absis es pot observar una altra finestra amb llinda i doble espitllera.

L'arc triomfal que separa la nau de l'absis en el qual queden restes de pintura mural, encara es conserva. Segons Manel Riu, les parets de l'absis són d'estil preromànic i es poden datar del segle X, configurant la part més antiga de l'església.

Observacions:

La presència de material romà, també s'ha detectat recentment en un camp molt proper a l'ermita i a la masia i també a l'altre costat del camí.

Història

Es troba referenciada en una esmena l'any 1055 a partir d'una venda de terres dels termes de Vilassar i Premià.

El 1033 consta que hi vivien alguns donats com ara Francesc Marquès, a qui van confiar la capella les donades Maria del Coll i Valentina, que vivien allà canònicament amb l'assentiment del bisbe Ponç de Gualba.

Diverses deixes testamentàries confirmen la continuïtat del culte durant els segles XIV i XV, i que alguns fidels havien acollit com a lloc de sepultura.

L'any 1580 els jurats de Vilassar declararen haver gastat 20 lliures i 13 sous per fer unes postes noves i altres reparacions a la capella.

També consta per una visita pastoral l'any 1588 que vivia prop d'ella un ermità i que en tenia cura un obrer parroquial.

A partir del segle XVIII, va quedar a càrrec de la família Boquet.

El 1777 Pere Boquet comunicava al bisbe d'Argenton que havia restaurat la capella segons les disposicions establertes en la visita pastoral.

L'any 1920 es van fer reformes a la nau i es va construir la façana actual i la teulada a una sola vessant.

L'any 1936, amb la guerra civil, es va destruir el retaule barroc del segle XVIII i va quedar sense culte.

L'any 1982 el consell parroquial de Vilassar de Dalt va instar la seva restauració. Durant aquesta aparegué la capçalera preromànica i altres detalls molt interessants de la construcció d'aquesta ermita. Se sap que gràcies al nou rector de la Parròquia de Vilassar de Dalt, es va poder dur a terme la restauració de la Capella de Sant Salvador de Can Boquet. En aquell temps els propietaris eren l'Enric Ullar i Margenat i Maria

Teresa Galceran i Boquet. Les obres les va portar a terme el mestre d'obres Xavier Vilà, sota la direcció d'Antoni Serra i Pau Ubach.

Ubach, informà al mestre d'obres que s'havia de tenir cura en el repicat de l'absis, ja que per documents trobats en l'arxiu del castell de Vilassar de Dalt, hi havia varis comentaris referents a llindes de terrenys, un de 1600, un altre del 1300 i el més antic de l'any 1200. En tots ells es feia esment de "l'antiquíssima ermita de Sant Salvador".

Acabà per sortir en la volta de canó de l'absis l'empremta del canyís i un petit amforisc incrustat en la volta de cap per avall, que deixava veure el seu coll. Davant d'aquest fet, els membres del Grup arqueològic, netejaren tot l'arrebossat, deixant al descobert l'absis de canó amb la volta plena de petits amforiscs.

En la capella, sota mateix de l'absis a la banda dreta, hi ha una petita cavitat en la roca coneguda, des de sempre, pels masovers de la casa per "La cova", que té el seu accés per l'interior de la masia. Amb tota probabilitat era el primitiu ermitori.

Durant l'any 2005 - 2006 es duen a terme la restauració i remodelació de la casa de Can Boquet així com de l'ermita. Aquesta última ha sofert una remodelació de la façana.

Bibliografia

AA.VV. (1982). Guia del romànic de la comarca del Maresme. Grup d'Amics de l'Art Romànic del Maresme, Museu Comarcal del Maresme. Mataró. pp.142.

AA.VV. (1992). "Vilassar de Dalt. Sant Salvador", dins Catalunya Romànica. V.XX. El Barcelonès, el Baix Llobregat, el Maresme. Enciclopèdia Catalana. Barcelona. pp. 534-535.

AA.VV (2006). El fons arqueològic del Museu Arxiu de Vilassar de Dalt. Textos de l'exposició. Museu Arxiu de Vilassar de Dalt.

AJUNTAMENT DE VILASSAR (1999). Pla Especial del Patrimoni Arquitectònic i Ambiental de Vilassar de Dalt.

ÁLVAREZ, J. (1980). "El poblament prehistòric de la Vall de Sant Mateu" dins Premià Informa, núm.6. Premià de Mar. pp. 21-23.

BASTARDES, Albert (1982). "Sant Salvador de Can Boquet de Vilassar de Dalt", dins Amics de l'art romànic. Circular, núm. 14. Barcelona. pp.144-147.

GENERALITAT DE CATALUNYA (1983). Inventari del patrimoni arqueològic del Maresme. Vilassar de Dalt. Departament de Cultura de la Generalitat. Barcelona.

GRAUPERA, Joaquim (1988). "L'arc ultrapassat en el pre-romànic del Maresme", dins Fulls del Museu Arxiu de Santa Maria, núm. 31. Abril 1988. Mataró. pp.3-9.

GRUP D'ARQUITECTES DE VILASSAR DE DALT (1994). Can Boquet, per començar. Textos de l'exposició. Vilassar de Dalt.

UBACH, Pau (1994): Memòries etno-arqueològiques. Vilassar de Dalt, 1934-1993. 6.000 anys d'història en el Maresme. L'Aixernador. Argentona, pp.205 i 217

UBACH, Pau (2015): Estudi del megalític i capelles de l'entorn. En record de Fortuny, baró d'Esponellà. Vilassar, abril 2015

